

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України”
ДУ “Інститут урології АМН України”
Національний інститут хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова АМН України
ДУ “Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова АМН України”
Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М.М. Амосова АМН України
ДУ “Інститут патології крові та трансфузійної медицини АМН України”
Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика МОЗ України

ШПИТАЛЬНА ХІРУРГІЯ

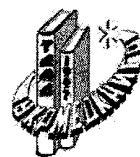
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
Виходить щоквартально
Заснований у січні 1998 року

SHEI “Ternopil State Medical University by I.Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”
SE “Institute of Urology of AMS of Ukraine”
National Institute of Surgery and Transplantology by O.O. Shalimov of AMS of Ukraine
SE “Institute of Neurosurgery by Academician A.P. Romodanov of AMS of Ukraine”
National Institute of Cardiovascular Surgery by M.M. Amosov of AMS of Ukraine
SE “Institute of Blood Pathology and Transfusional Medicine of AMS of Ukraine”
National Medical Academy of Postgraduate Education by P.L. Shupik of MPH of Ukraine

HOSPITAL SURGERY

UKRAINIAN SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL
Published 4 times per year
Founded in January 1998

3(63)/2013

ТЕРНОПІЛЬ

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
Л.Я.Ковальчук

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В.В. Бігуняк (відповідальний редактор)
В.В. Бойко
Ю.І.Бондаренко
I.К. Венгер
О.Ф. Возіанов
В.Б. Гошинський
М.С. Гнатюк
I.Я. Дзюбановський (відповідальний секретар)
В.І. Дрижак
Ю.О. Зозуля
В.Й. Кімакович
О.М. Кіт
Г.В. Книшов
Ф.Г. Назиров
М.Ю. Ничитайло
В.Л. Новак
В.Ф. Саєнко
Ю.С. Семенюк
В.О. Шідловський

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х.А. Акілов (Ташкент)
М.М. Бондаренко (Дніпропетровськ)
М.М. Велигоцький (Харків)
М.М. Волобуєв (Сімферополь)
I.I. Гук (Віденсь)
В.В. Грубник (Одеса)
М.П. Захаращ (Київ)
В.М. Короткий (Київ)
В.І. Мамчич (Київ)
О.С. Ніконенко (Запоріжжя)
О.О. Ольшанецький (Луганськ)
І.Д. Герич (Львів)
А.П. Радзіховський (Київ)
М.І. Тутченко (Київ)
П.Д. Фомін (Київ)
В.І. Цимбалюк (Київ)
В.О. Шапринський (Вінниця)
I.M. Шевчук (Івано-Франківськ)
I.B. Ярема (Москва)

Журнал включено до Переліку № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватись результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук (додаток до Постанови Президії ВАК України від 9.06.99 № 1 – 05/7). Перерегістровано Президією ВАК України 8.07.2009 р. № 1 – 05/3.

Журнал включено до Міжнародної наукометричної бази Google Scholar.

Рекомендовано до видання вченого радою ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України” (протокол № 17 від 04 червня 2013 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №3024 від 27.01.1998 р.

Рукописи рецензуються. Редколегія залишає за собою право редактування. Редакція не несе відповідальності за достовірність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікаціях. При передруці або відтворенні повністю або частково матеріалів журналу “Шпитальна хірургія” посилання на журнал обов’язкове.

Адреса редакції: майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001,
медичний університет, наукова частина,
журнал “Шпитальна хірургія”.
Tel.(0352) 52-45-54, 43-49-56.

© ТДМУ, “Укрмедкнига”, 2013
© “Шпитальна хірургія”, 2013

Зміст

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ковальчук Л. Я., Лойко І. І. Корекція рефлюкс-езофагіту в хірургічному лікуванні виразкової хвороби

Семенюк Ю. С., Федорук В. А. Порівняння способів лапароскопічної холецистектомії при гострому холециститі в експерименті

Шідловський В. О., Шідловський О. В., Дейкало І. М., Ліпський В. М. Стандартні і нестандартні ситуації в хірургії щитоподібної залози

Красій Н. І., Клімнюк С. І., Олійник О. В., Покришко О. В. Моніторинг чутливості до антибіотиків мікроорганізмів, виділених від хворих у Тернопільській університетській лікарні в 2012 році

Костів С. Я. Корекція ендотеліальної дисфункциї у хірургічних пацієнтів із високим ризиком розвитку венозних тромбоемболічних ускладнень

Зозуля К. М., Яковенко Л. М. Показання та переваги операційного лікування порушень мозкового кровообігу у вертебробазиллярному басейні при вертеброгенних ураженнях хребтових артерій

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Борис Р. М., Дацко Т. В. Структурна перебудова печінки у динаміці експериментальної краніоскелетної травми та її корекції фетальними нервовими клітинами

Гойдало Т. Р. Морфометрична характеристика перебудови легеневих і бронхіальних артерій у динаміці експериментального моделювання гострої тонкокишкової непрохідності

Хорош В. Я., Мисак А. І., Кліщ І. М. Зміни секрету передміхурової залози і лейкоцитів периферійної крові при експериментальному хронічному простатиті та доброкісній гіперплазії передміхурової залози

Бамбуляк А. В. Закладка і формоутворення лобових пазух у ранньому періоді онтогенезу людини

Польовий В. П., Павлович К. В., Сидорчук Р. І., Паліяниця А. С., Білик І. І., Кнут Р. П., Мишковський Ю. М. Мікробіологічне дослідження збудників та асоціантів біотопу гнійно-некротичних процесів м'яких тканин в експерименті

З ДОСВІДУ РОБОТИ

Ковальчук Л. Я., Беденюк А. Д., Футуйма Ю. М., Бурак А. Є. Ендогенна інтоксикація та її корекція при лікуванні перфоративних гастродуоденальних виразок

Запорожченко Б. С., Коритна Г. Ю., Зубков О. Б. Комплексна терапія септичних ускладнень гострого деструктивного панкреатиту

Коваленко О. М., Осадча О. І., Коваленко А. О., Боярська А. М. Алгоритм діагностики і лікування опікового сепсису

Годлевський А. І., Саволюк С. І., Кацал В. А. Імунна дисфункция як основа розвитку біліарного сепсису при ускладненнях непухлинних обтураційних жовтянищах

Contents

ORIGINAL INVESTIGATIONS

6 Kovalchuk L. Ya., Loyko I. I. Correction of reflux-esophagitis at surgical treatment of peptic ulcer disease

10 Semeniuks Yu. S., Fedoruk V. A. Comparison of methods of laparoscopic cholecystectomy at an acute cholecystitis in the experiment

21 Shidlovskiy V.O., Shidlovskiy O.V., Deykalo I. M., Lipskiy V. M. Standard and non-standard situations in surgery of the thyroid gland

25 Krasiy N. I., Klymnyuk S. I., Oliynyk O. V., Pokryshko O. V. Monitoring of antibiotic susceptibility of microorganisms eliminated isolated from the patients of Ternopil university hospital in 2012

29 Kostiv S. Ya. The endothelial dysfunction correction in surgical patients with a high risk of developing venous thromboembolic complications

32 Zozulia K. M., Yakovenko L. M. Indication and advantages of surgical treatment of cerebrovascular disorders in the vertebral arteries at vertebrogenous lesions of the spine arteries

EXPERIMENTAL INVESTIGATIONS

36 Borys R. M., Datsko T. V. Structural alteration of liver in the dynamics of experimental cranial-skeletal injuries and its correction by fetal nerve cells

41 Hoydalo T. R. Morphometric characteristics of the alteration of pulmonary and bronchial arteries in the dynamic of experimental modeling of an acute intestinal obstruction

46 Khorosh V. Ya., Mysak A. I., Klishch I. M. Changes of the prostatic secretion and peripheral blood leukocytes at the experimental chronic prostatitis and benign prostatic hyperplasia

52 Bambuliak A. V. An anlage and form-building of the frontal sinuses during an early period of human ontogenesis

56 Polyoyyy V. P., Pavlovych K. V., Sydorchuk R. I., Palyanytsia A. S., Bilyk I. I., Knut R. P., Myshkovskyy Y. M. Microbiological study of pathogens and associates of festering-necrotic processes of soft tissues biotopes in experiment

EXPERIENCE OF WORK

60 Kovalchuk L. Ya., Bedeniuk A. D., Futuyma Yu. M., Burak A. Ye. Endogenous intoxication and its correction in the treatment of perforated gastroduodenal ulcers

63 Zaporozhchenko B. S., Korytna H. Yu., Zubkov O. B. Complex therapy of septic complications of an acute destructive pancreatitis

65 Kovalenko O. M., Kovalenko A. O., Osadcha O. I., Boyarska A. M. Algorithm of diagnostic and treatment of burn sepsis

68 Hodlevskiy A. I., Savoliuk S. I., Katsal V. A. Immune dysfunction as a basis of biliary sepsis development at complicated non-tumor obturation jaundice

- Бенедикт В. В. Абдомінальний сепсис у хворих на гострий поширеній перитоніт**
- Русин В. І., Чобей С. М., Болдіжар П. О., Куценко А. Ю.** Розширення об'єму операційних втручань при обструктивному раку ободової кишки
- Каніковський О. Є., Павлик І. В., Хусейн Фатімі Сайд.** Аналіз результатів лікування кіст підшлункової залози
- Грубник В. В., Бурлак О. С., Парфентьев Р. С.** Модифікація ендоскопічного трансабдомінального доступу до лівої надниркової залози
- Гур'єв С. О., Лимар Є. А.** Травмогенез пошкоджень у вагітних жінок, які отримали політравму
- Вибирана Р. Й., Жулкевич І. В.** Зміни структурно-функціонального стану кісткової тканини під впливом хіміотерапевтичних середників у хворих на хронічну лімфоїдну лейкемію
- Мальований В. В., Мальована І. В., Бойко С. М.** Лікування хронічного гнійного мезотімпаніту в стадії загострення у дорослих
- 70 Benedykt V. V.** Abdominal sepsis in patients with an acute diffuse peritonitis
- 74 Rusyn V. I., Chobey S. M., Boldizhar P. O., Kutsenko A. Yu** Surgical interferences extent at obstructive colon cancer
- 78 Kanikovskyi O. Ye., Pavlyk I. V., Husein Fatimi Sayid.** Analysis of results of treatment of pancreatic cysts
- 81 Hrubnik V. V., Burlak O. S., Parfentyev R. S.** Modification of endoscopic transabdominal access to the left adrenal
- 84 Huryev S. O., Lymar Ye. A.** Traumogenesis of injury in pregnant women with polytrauma
- 86 R. Y. Vybyrana, I. V. Zchulkevych.** Structural and functional changes of bone tissue under chemotherapeutic intermediaries in patients with chronic lymphoid leukemia
- 93 Malovanyi V. V., Malovana I. V., Boyko S. M.** Treatment of the chronic purulent mesotympanitis in the acute stage in adults

ОГЛЯД

Мисула І. Р.; Скочило О. В. Кістково-пластичні матеріали для заміщення дефектів щелеп: від історії до сьогодення

ПОВІДОМЛЕННЯ

Капшитар А. В. Микробний пейзаж глибоких флегмон нижніх конечностей, осложнених сепсисом

Стояновський І. В. Мультифокальний некротизуючий фасціїт: опис випадку та аналіз літератури

Іоффе О. Ю., Кульбака В. С., Меллін В. М., Антонів В. Р., Стеценко О. П., Галига Т. М. Комплексне лікування гнійно-септичних захворювань м'яких тканин у хворих на флегмоно-некротичну бешиху

Дронов О. І., Ковалська І. О., Уваров В. Ю., Дронова В. Л. Діагностика гнійно-септичних ускладнень панкреатичного некрозу

Іващенко В. В., Іващенко А. В. Можливості прогнозування імовірності сепсису в ранньому післяопераційному періоді у хворих на цукровий діабет із глибокою флегмоною стопи

Вільчанюк О. А., Хуторянський М. О. Профілактика сепсису у хворих із гнійно-запальними захворюваннями та після-оперативними ускладненнями

Капшитар А. В. Перитонеальний індекс Мангейма у пацієнтів з абдомінальним сепсисом

Борисенко В. Б. Біліарний сепсис: критерії постановки діагноза

Баранник С. І., Крижановський І. Д., Білій І. Б., Баранник А. С. Лікування і профілактика гнійно-септичних ускладнень та уро-сепсису після дистанційної літотріпсії

Лупальцов В. І., Ягнюк А. І., Вандер К. А., Вороцук Р. С. Пролонгированная санация брюшной полости в комплексе лечения абдоминального сепсиса у больных пожилого и старческого возраста

- 70 Benedykt V. V.** Abdominal sepsis in patients with an acute diffuse peritonitis
- 74 Rusyn V. I., Chobey S. M., Boldizhar P. O., Kutsenko A. Yu** Surgical interferences extent at obstructive colon cancer
- 78 Kanikovskyi O. Ye., Pavlyk I. V., Husein Fatimi Sayid.** Analysis of results of treatment of pancreatic cysts
- 81 Hrubnik V. V., Burlak O. S., Parfentyev R. S.** Modification of endoscopic transabdominal access to the left adrenal
- 84 Huryev S. O., Lymar Ye. A.** Traumogenesis of injury in pregnant women with polytrauma
- 86 R. Y. Vybyrana, I. V. Zchulkevych.** Structural and functional changes of bone tissue under chemotherapeutic intermediaries in patients with chronic lymphoid leukemia
- 93 Malovanyi V. V., Malovana I. V., Boyko S. M.** Treatment of the chronic purulent mesotympanitis in the acute stage in adults
- REVIEWS**
- 96 Mysula I. R., Skochylo O. V.** Bone-plastic materials for the replacing of jaw defects: from the past to the present
- REPORTS**
- 102 Kapshytar A. V.** Microbic picture of the deep phlegmon of lower limbs, complicated with sepsis
- 103 Stoyanovskyi I. V.** Multifocal necrotizing fasciitis: description of the case and literature analysis
- 107 Ioffe O. Yu., Kulbaka V. S., Mellin V. M., Antoniv V. R., Stetsenko O. P., Halyha T. N.** Complex treatment of purulent-septic diseases of soft tissues in patients with phlegmon-necrotic erysipelas
- 109 Dronov O. I., Kovalska I. O., Yvarov V. Yu., Dronova V. L.** Diagnostics of purulent-septic complications of pancreatic necrosis
- 111 Ivashchenko V. V., Ivashchenko A. V.** Possibilities of forecasting of sepsis probability in early post-operation period of patients with diabetes mellitus with deep foot phlegmon
- 113 Viltsaniuk O. A., Khutorianskyi M. O.** Prophylaxis of sepsis in patients with purulent-inflammatory diseases and post-operative complications
- 115 Kapshytar A. V.** Peritoneal Mangeim index in patients with abdominal sepsis
- 116 Borysenko V. B.** Biliary sepsis: criteria of diagnosis stating
- 117 Barannik S. I., Kryzhanovskyi I. D., Bilyi I. B., Barannik A. S.** Treatment and prophylaxis of purulent-septic complications and urosepsis after distant litotripsy
- 119 Lupaltsov V. I., Yahniuk A. I., Vander K. A., Voroschuk R. S.** Prolonged sanation of abdominal cavity in the treatment complex of abdominal sepsis in patients of senile and old age

ЗДОСВІДУРОБОТИ

УДК 616.348-006.6-007.272-089.15

© В. І. РУСИН, С. М. ЧОБЕЙ, П. О. БОЛДІЖАР, А. Ю. КУЦЕНКО

ДВНЗ "Ужгородський національний університет"

Розширення об'єму операційних втручань при обструктивному раку ободової кишки

V. I. RUSYN, S. M. CHOBHEY, P. O. BOLDIZHAR, A. YU. KUTSENKO

SHEI "Uzhhorod National University"

SURGICAL INTERFERENCES EXTENT AT OBSTRUCTIVE COLON CANCER

У роботі представлено клінічний випадок хворого з пухлиною печінкового кута товстої кишки $T_4N_1M_0$ з проростанням у дванадцятипалу кишку та праву нирку, на прикладі якого вказані можливості збільшення та розширення об'єму хірургічного втручання, що вимагає від лікарів додаткових зусиль, знань та матеріальних витрат.

The article adduces the clinical case of a patient with the colon cancer of hepatic flexure $T_4N_1M_0$ involving duodenum and right kidney. This example shows that there are cases with wide extent of surgical interferences, which require from doctors additional efforts, knowledges and financial charges.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень та публікацій. Інтраопераційна верифікація стадії пухлинного процесу ободової кишки I, II чи III залишається проблематичною передусім для ургентних хірургів загального профілю. Як правило, інтраопераційне експрес-гістологічне дослідження регіонарних лімфатичних вузлів у не-відкладній хірургії ОРОК практично є невиконаним. Більше того, навіть планові гістологічні дослідження з окремих районних центрів відправляються на виконання в патологоанатомічні відділення обласних закладів [5, 6]. В результаті цього районні хірурги зустрічаються з двома клінічними ситуаціями: ОРОК без віддалених метастазів (I, II, III стадії) і IV стадія захворювання. Якщо виходити з принципів онкологічної радикальності, то вирішальне значення у визначенні об'єму операції відіграє кваліфікація хірурга в колоректальній хірургії, частково в судинній хірургії.

Мета роботи: визначити розширеній об'єм операційних втручань при обструктивному раку ободової кишки.

Матеріали і методи. Основним методом, який забезпечує стійке оздоровлення хворих на рак ободової кишки, є хірургічне втручання з використанням принципів онкологічного радикалізму – зональності і футлярності. Операцію можна вважати радикальною тільки в тому випадку, якщо поряд з достатньо широкою резекцією ділянки кишки, ураженою пухлиною, видаляється і зона можливого

регіонарного метастазування, яка чітко визначається відповідно до локалізації пухлини в товстій кищці.

Щодо побудови алгоритму визначення тактики хірургічного лікування пацієнтів, хворих на ОРОК, слід визнати, що в цілому алгоритм підпорядкований основним принципам надання медичної допомоги: програма “мінімум” – ліквідація механічної непрохідності або інших життєво загрозливих ускладнень, “максимум” – створення реальних умов для видужання від злойкісного процесу. При цьому частина хворих має метастатичні ураження [5, 6].

Найчастіше метастатичні ураження спостерігались в печінці та легенях, значно рідше в інших, частіше суміжних органах, розташованих синтопічно до пухлини товстої кишки. При гострій кишковій непрохідності навіть мови не може бути про розширення об'єму операційного втручання. Навпаки, при хронічній та підгострій формах кишкової непрохідності обструктивного раку товстої кишки розширення об'єму втручання можливе після повного обстеження хворого.

Результати досліджень та їх обговорення. Як приклад приводимо витяг із медичної карти стационарного хворого № 15361. Хворий К., госпіталізований у хірургічну клініку ЗОКЛ ім. Андрія Новака 02.11.2008 року зі скаргами на виражену загальну слабкість при найменшому фізичному навантаженні, головокружіння, втрату апетиту, тяжкість при ковтанні, патологічні виділення в калі у вигляді крові, затримку калу і газів, схуднення.

З ДОСВІДУ РОБОТИ

Анамнез захворювання: перші симптоми виникли у квітні 2008 року і проявилися вираженою загальною слабкістю. Проходив обстеження у ЦРЛ та приватному медичному центрі. Призначено антианемічне лікування – без особливого ефекту. Загальна слабкість наростала. Рівень показників червоної крові – гемоглобін 60–80 г/л. На початку жовтня при ФГДС діагностовано виразку цибулині дванадцятипалої кишкі: при УЗД діагностоване вогнищеве утворення у печінці. Отримував консервативне лікування. За тиждень до госпіталізації скаржився на дьогтеподібний кал. Звернувся в хірургічне відділення ЗОКЛ ім. Андрія Новака. Після обстеження діагностовано пухлину печінкового згину товстої кишкі і проростання у дванадцятипалу кишку. Проводили протианемічне лікування, гемо- і плазмотрансфузії. Госпіталізований для виконання операційного втручання.

Дані додаткових методів обстеження – ФГДС (02.11.2008 року). У шлунку помірна кількість вмісту за типом товстокишкового. В постбульбар-

ному відділі пухлинний утвір, що циркулярно уражає просвіт. У цій ділянці нориця. Утвір із ділянками розпаду, контактно легко ранимий. Взято біопсію. Висновок: проростання дванадцятипалої кишкі іззовні. Тонко-товстокишкова нориця? Біопсія.

Динамічна реносцинтиграфія (28.10.2008 року). Висновок: на сцинтиграмі візуалізуються обидві нирки. Права – форма і границі збережені, незначний птоз. Вивідна функція порушена, крива виведення обструктивна. Ліва – форма і границі без змін, видільна функція збережена. Крива виведення паренхіматозна (рис. 1).

ЗАК (02.11.2008 року): Hb – 39 г/л; Er – 1,3 Т/л; L – 17,4 Г/л. (05.11.2008 року): Hb – 53 г/л; Er – 2,12 Т/л; L – 12,6 Г/л. (06.11.2008 року): Hb – 68 г/л; Er – 2,08 Т/л. (07.11.2008 року): Hb – 49 г/л; Er – 1,48 Т/л; L – 10,0 Г/л, ШОЕ – 20 мм/год (08.11.2008 року): Hb – 67,9 г/л; Er – 2,7 Т/л; L – 8,0 Г/л. (09.11.2008 року): Hb – 73 г/л; Er – 2,7 Т/л; L – 4,4 Г/л. (11.11.2008 року): Hb – 83,0 г/л; Er – 2,78 Т/л; L – 5,8 Г/л.

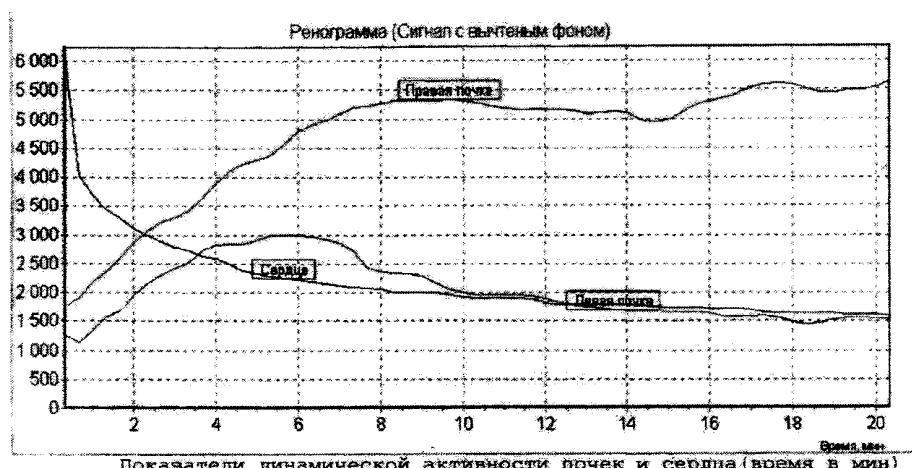

Рис. 1. Радіоізотопна сцинтиграфія нирок хворого К.

Діагностовано пухлину печінкового згину товстої кишкі T4N1M0. Проростання у дванадцятипалу кишку та праву нирку.

Виконано операційне втручання 06.11.2008 року: лапаротомія. Правобічна геміколектомія. Резекція шлунка із гастроентероанастомозом за Більрот II в модифікації Малхасяна. Резекція дванадцятипалої кишкі. Правобічна нефректомія. Холецистостомія. Дренування черевної порожнини.

Після обробки операційного поля виконано верхньосерединну лапаротомію. При ревізії в черевній порожнині до 1 літра прозорого ексудату. Ексудат із черевної порожнини ретельно відсмоктано. У підпечінковому просторі виявлено пухлиноподібний утвір до 15 см у діаметрі, нерухомий, кам'янистої щільності, який походить із печінкового згину товстої кишкі (рис. 2).

Рис. 2. Інтраоператорське фото хворого К. рак печінкового згину товстої кишкі з ободово-дуоденальною норицею та метастазами в праву частку печінки та праву нирку.

З ДОСВІДУ РОБОТИ

У пухлиноподібний утвір втягнута цибулина дванадцятипалої кишки (пухлина повністю закриває передню поверхню дванадцятипалої кишки). Верхнім полюсом пухлина вростає у позачеревинний простір в ділянці воріт печінки. Частково гострим, частково тупим шляхом мобілізовано від парієтальної очеревини печінковий згин товстої кишki. Пухлина гострим та тупим шляхом виведена із підпечінкового простору. При виведенні пухлини розкрився просвіт цибулини дванадцятипалої кишки.

Шлунок мобілізовано на 1/2 по великій кривині шляхом парціального пересікання на затискачах, прошивання і перев'язки шлунково-поперечно-ободової зв'язки. Шлунок мобілізовано по малій кривині шляхом парціального пересічення малого сальника на затискачах до лівої шлункової артерії і вени. Ліва шлункова артерія прошила і перев'язана двічі, пересічена між лігатурами. Шлунок пересічено по межі мобілізації зшивачочим апаратом Petza, лінія швів занурена окремими вузловими серо-серозними швами. Дванадцятипалу кишку пересічено на 1 см нижче пухлинного проростання на рівні середньої третини низхідного відділу дванадцятипалої кишки. Кукса дванадцятипалої кишки із великими технічними труднощами захищено окремими вузловими швами та занурено в один ряд серо-серозних швів. Виявлено, що пухлина не проростає в елементи гепатодуоденальної зв'язки та шийку жовчного міхура.

Висхідний відділ товстої кишки та сліпу кишку мобілізовано шляхом пересікання очеревини по зовнішньому контуру в місці переходу вісцеральної в парієтальну. Тонку кишку мобілізовано на 30 см від ілеоцекального клапана шляхом парціального прошивання і пересікання брижі тонкої кишки клиноподібно від кореня. Товста кишка на 10 см від селезінкового згуна пересічена між двома зав'язаними лігатурами. Кукса дистального відділу товстої кишки занурена в окремі вузлові серо-серозні шви. На привідний відділ клубової кишки накладено кисетний шов і затягнуто без зав'язування шляхом тракції за нитку. На відвідний відділ накладено і зав'язано лігатуру. Тонка кишка пересічена між кисетом і лігатурою. Видалено єдиним блоком: праву половину товстої кишки із пухлиною та частиною дванадцятипалої кишки, що проросла пухлиною, поперечноободову кишку, дистальний відділ клубової кишки з частиною брижі, великий сальник (рис. 3).

Просвіт кукси поперечноободової кишки розкрито по вільній лінії тенії. Тонка кишка інвагінована в просвіт товстої шляхом протягнення в просвіт за лігатуру-кисет за Русином. Накладено циркулярно ряд серо-серозних швів, по передній губі накладено ще один ряд закріпллювальних швів. Кисет видалено.

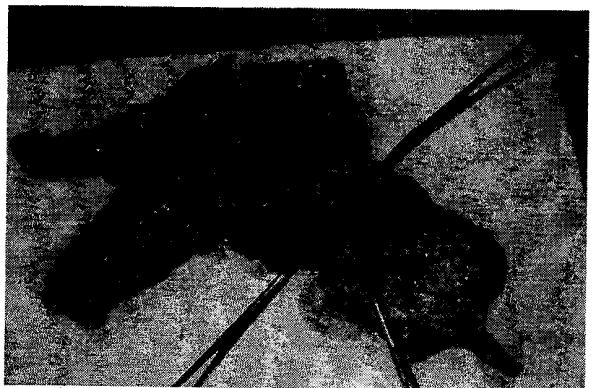

Рис. 3. Продовження серії. Частина макропрепарата правої половини товстої кишки.

Права нирка мобілізована із заочеревинного простору по зовнішньому контуру шляхом парціального прошивання парієтальної очеревини.

Залишки видаленої пухлини знаходяться у воротах нирки. Виділено і перев'язано сечовід, пересічено біля пухлини, дистальний відділ ще раз перев'язано. З великими технічними труднощами видалено залишки пухлини від нижньої порожнистої вени, після чого перев'язана двома лігатурами і пересічена між ними ниркова вена, також артерія. Нирка разом із залишками пухлини вивихнута із заочеревинного простору, видалена (рис. 4). Ділянку проростання пухлини у заочеревинний простір позаду від нижньої порожнистої вени більше до воріт печінки коагульовано. Підпечінковий простір ретельно промито фізіологічним розчином.

Рис. 4. Продовження серії. Видалена права нирка з пухлинним проростанням воріт нирки.

Позаду від ілеотрансверзоанастомозу проведено ультракоротку петлю, сформовану після часткового підсікання зв'язки Трейца, яка розгорнута ізoperистальтично. Накладено анастомоз з куксою шлунка дворядним вузловим швом по великій кривині за Малхасяном. Анастомоз низведено нижче ілеотрансверзоанастомозу і зафіковано у вікні

ЗДОСВІДУРОБОТИ

бріжі термінальних відділів тонкої кишки. Кукса дванадцятимісячної кишки додатково вкрита брижею термінального відділу тонкої кишки окремими вузловими швами.

Розкрито просвіт жовчного міхура в ділянці дна, відсмоктано жовч, у просвіт введено катетер Фолея, який зафіксовано вузловим та кисетним швами. Катетер виведено на передню черевну стінку через контрапертуру. Дно жовчного міхура зсередини зафіксоване до парієтальної очеревини окремими вузловими швами.

Черевну порожнину ще раз ретельно осушенено, промито розчинами антисептиків. Дренажні трубки встановлено в правий підпечінковий простір, в порожнину малого таза справа, по лівому Зерновському каналу. Післяопераційну рану пошарово зашито.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпосередні результати хірургічного лікування хворих на рак ободової кишки / В. О. Кікоть, В. О. Чорний, О. І. Євтушенко [та ін.] // Онкологія: прил. к журн. "Експерим. Онкологія". – 2003. – № 3. – С. 256–257.
2. Березницький Я. С. Обґрунтування виконання первинно-відновних оперативних втручань при обструктивній непрохідності ободової кишки / Я. С. Березницький, А. В. Гапонов, В. М. Турчин // Український журнал хірургії. – 2009. – № 5. – С. 11–13.
3. Вибір обсяму оперативного вмешательства при обтураційній непроходимості ободочної кишки / Г. В. Пахомова, Н. С. Утешев, Т. Г. Подлювченко [и др.] // Хірургія. – 2003. – № 6. – С. 55–59.
4. Матвійчук Б. О. Гостра обтураційна непрохідність ободової кишки пухлинного генезу: хірургічна тактика / Б. О. Матвійчук // Клінічна хірургія. – 1997. – № 12. – С. 88–89.
5. Русин В. І. Об'єм хірургічного втручання при обструктивному раку ободової кишки залежно від ступеня стенозування просвіту / В. І. Русин, С. М. Чобей // Український журнал хірургії. – 2009. – № 4. – С. 117–120.
6. Management and prognosis of colon cancer in patients with intestinal obstruction or peritonitis: a French population-based study / F. Borie, B. Tretarre, E. Marchigiano [et al.] // Med. Sci. Monit. – 2005. – Vol. 6. – P. 266–273.

Накладено асептичну пов'язку. Післяопераційний період без ускладнень. Вилписано 22.11.2008 року з рекомендацією продовження лікування в ЗОКОД. Хворому проведено курс системної поліхімітерапії.

Висновки. Таким чином, метастатичні ураження при ОРОК потребують збільшення та розширення об'єму хірургічного втручання, що вимагає від лікарів додаткових зусиль, знань та матеріальних витрат.

Перспективи подальших досліджень. Перспективним є більш детальне вивчення величини об'єму оперативних втручань при обструктивному раку ободової кишки залежно від форми товстокишкової непрохідності.

Отримано 17.04.13